СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 238. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 12 жовтня 1932. VOL. XL. No. 238. Jersey City, N. J., Wednesday, October 12, 1932. THREE CENTS.

РОБОТИ ЗБІЛЬШИЛИСЯ В НЮЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ НА 6.5%

НЮ ЙОРК. — Френсіс Перкинс, промислова комішенерка, подає, що отсе перший раз у біжучім році слідне дійсне поліпшення щодо робіт. Між 15 серпнем і 15 вереснем принято до фабрик 40,000 безробітних. Таке виходить зі звітів, надісланих з 1,571 промислових підприємств.

Перкинс підкреслює, що звичайно в тім часі роботи поправляються, але, беручи під уваґу і сезонову поправу, треба ствердити, що крім цього роботи поправилися ще на яких 4%. Це важне ще й з того боку, що в минулім році роботи в тімсамім часі не тільки що не поліпшились, але ще й погіршились.

ЗАПОВІДАЄ ПИВО Й ВИЩІ ПОДАТКИ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Дейвід Рід з Пенсилвенії заповідає, що конґрес переведе вже в грудні модифікацію акту Волстеда. Та, каже Рід, хоч ліпше пиво може принести державній скарбниці яких $500,000,000 доходу, то все те не вистарчить на покриття недоборів і треба буде підвищити податки.

Рід є того переконання, що старий конґрес не буде зволікати з модифікацією акту Волстеда, коли обидві партії цього домагаються.

АЙНШТАЙН В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Абреґем Флекснер, директор „Інститют фор Едвенсд Стоді", проголосив, що професор Альберт Айнштайн, відомий винахідник теорії про релятивність, обійме професуру в математичній школі інституту. Школа буде містититься біля Принстон, Н. Дж. Айнштайн викладатиме через зими, а на літо вертатисьме до Німеччини.

Айнштайн підписав умову на ціле життя.

РАДИТЬСЯ, ЩО РОБИТИ З ПРОТЕСТУЮЧИМИ „АРМІЯМИ".

ВАШИНҐТОН. — Ґенерал Пелґем Ґлесфорд, суперінтендент поліції, домагається від конґресу ухвали, на підставі якої можна би змусити до евакуації кожду „армію", яка облягатиме столицю з ріжними жалобами. Отсе домагання стоїть у звязку з ветеранською армією, яка недавно тому зїхалася була до Вашинґтону, щоби натискати на негайну виплату бонуса в готівці. Тепер надіються ще одної такої ветеранської армії, а далі комуністичного й фармерського походу. Ґлесфорд каже, що всі ті, котрі прибудуть до Вашинґтону, матимуть право предложити петицію, а потім будуть змушені опустити столицю. Але він не думає робити цього на власну руку, тому вимагає ухвали конґресу.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ ПРОТИ МОРО.

ГОЛЬО (Филипинські острови). — В сутичках між тубильцями з племени Моро й жовнірами згинули 42 особи. Влада приготовляє карну експедицію, але наперед хоче очистити місцевість з жінок і дітей, щоби при вимірі кари не потерпіли невинні.

ВИКРАЛИ БАНКИРА З ЖІНКОЮ.

ШИКАҐО. — Бандити вхопили Нормена Колинса, президента двох шикаґовських банків, і його жінку та зажадали викупу в сумі $100,000. По довгих торгах дійшло до $5,000. Тут бандити заявили з рішучістю, що не спустять уже ані цента. Діставши гроші, випустили викрадених на волю.

„ДЕНЬ ПУЛАСЬКОГО".

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер видав проклямацію, якою назначив день 11 жовтня „Днем Пуласького". Це є день 153 річниці смерти ґенерала Пуласького, що боровся в часах Джорджа Вашинґтона за визволення Америки.

ЖИДІВСЬКИЙ „СУДНИЙ ДЕНЬ".

НЮ ЙОРК. — Жидівські божниці, як подають американські часописи, були в „Судний День" переповнені Жидами.

НАЗИВАЄ ГУВЕРА ВОРОГОМ РОБІТНИЦТВА.

НЮ ЙОРК. — Деніел Тобин, голова робітничого відділу Демократичного Народного Комітету, вислав до Вилієма Ґріна, президента Американської Федерації Праці листа й радить Ґрінови застановитися глибше над виборчою кампанією. Він каже, що за часів адміністрації Гувера робітника використовувано, зменшувано робітничі заробітки, а роботи приділювано републиканським контракторам. Тобин, каже Гувер, був противний федеральній допомозі безробітним, а роботи в Білім Домі передав неюнійним робітникам і т. д.

ЗАСУДЖЕНІ НА СМЕРТЬ МУРИНИ ПЕРЕД СУПРІМ КОРТОМ.

ВАШИНҐТОН. — В Супрім Корті прислухувалися судді виводам оборони в справі засуджених на смерть в Скатсборо 7 Муринів обжалованих за знасилування двох білих дівчат. Між присутною публикою була міссіс Мейрі Муні, мати Мунія, що сидить у тюрмі за бомбовий замах. Вона каже, що хоче бути свідком того, щоби хоч інші зазнали від суду тої справедливости, якої не зазнав її син.

ХОЧУТЬ КАРАТИ БЕЗРОБІТНИХ ЗА ВОЛОКИТСТВО.

На всеканадійській конвенції адвокатів у Калґарах поставлено домагання до уряду, щоб осібними додатками загострити закон про волокитство. Переходові безробітні — говориться в резолюції — через мандрівку з одного місця на друге створять зчасом нову клясу злочинців, від якої Канада досі була свобідна. В дискусії стверджено, що дотепер через ті мандрівки злочинність ще не зросла.

Не зле булоб, як би ті адвокати були подали добру раду, щоб ті безробітні не потребували волочитися. Тоді не треба було би загострювати закона.

СТАДО РЕНІВ НА ГРАНИЦІ ЮКОНУ.

Перед двома роками канадійський уряд закупив в Алясці стадо ренів з 3,000 штук, щоб їх спровадити до Канади і дати можність прожитку Ескімосам на далекій півночі. Зараз після купна зачали переґаняти стадо здовж Ледового моря на схід до Канади. Терен був гористий і мандрівка відбувалася помалу й осторожно. Саме тепер рени прибули на пограниче Аляски-Юкону. Зимою стадо перейде через дельту ріки Мекензі на східний її беріг. Метою переходу є півостров Кітгазуїт, що врізується в Північний океан зараз на схід від місця, де вливається ріка Мекензі.

ВИМІНА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

Між Варшавою і Москвою велися від довшого чаус переговори в справі виміни політичних вязнів і на днях скінчилися позитивно. Виміна вязнів відбулася 15. вересня ц. р. у Столпцях. Тим способом радянська влада випустила з тюрми і відставила до Польщі кількадесять осіб. Одночасно польська влада відпустила шляхом виміни також число політичних вязнів, що перебували в Польщі.

ЗА АВТОНОМІЮ ДЛЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

З Праги повідомляють, що ґубернатор Закарпатської України, д-р Бескид, вислав до чехословацького президента Масарика і премієра Удржаля меморіял, в якому на основі мирових трактатів домагається автономії для Закарпатської України. Д-р Бескид грозить, що в противному випадку виступить перед міжнароднім форум, а закарпатські посли зложать мандати.

ЗАСТРАЙКУВАЛИ ПОЛЬСЬКІ МОРЯКИ.

З Ґдині повідомляють, що страйк портових робітників продовжується. До страйку прилучилися теж моряки деяких торговельних стацій. Страйк може відбитися некорисно для Ґдині, бо тепер відбувається правильна достава харчів до Анґлії, а недодержання достав може спричинити Польщі некорисні наслідки. Те саме торкається і вуґля.

АРЕШТУВАЛИ АРХИКНЯЗЯ КАРЛА ГАБСБУРҐА.

Румунська поліція арештувала австрійського архикнязя Карла Габсбурґа, шурина румунської княжни Ілеани. На його авті був герб Бурбонів, а це обурило юрбу, яка спинила авто.

ЛИТОВСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Дня 28. серпня мало відбутися свято відчинення католицького університету, що повстав із почину Центру Католицької Акції та при піддержці християнської демократії. Ковенський архиепископ Сквірецький звернувся до міністра освіти, Шакеніса, щоби той признав університетови державні права, на що міністер відповів, що цього зробити не може, бо не має списку професорів, ні програми навчання. Міністер відмовився взяти участь у святі, а в день інавґурації фінансовий міністер дав доручення комендантови поліції, щоби заказав це свято. Коли численні представники духовенства та світські люди зібралися на свято, що мало відбутись у великій салі литовської ґімназії, побачили зі здивуванням, що ворота, які ведуть до ґімназії, опечатані поліцією. Урядова преса доказує, що плянований університет виховуватиме ворогів уряду.

ЯК НИЩИТИ КОМАРІВ.

Француженка Жермена Ґурдон винайшла апарат для нищення комарів. Він складається з прямовисної трубки, яка має зверха електричну лямпку для приваблювання комарів, з помпою, яка втягає їх. Експерименти, переведені в Марселі, виказали, що апарат убиває пів міліона комарів на годину.

ПОКАРАНИЙ ЗА ЗНЕВАГУ СВЯЩЕНИКА.

Емері Ст. Амур з Торонта був засуджений недавно на один місяць вязниці за зневагу католицького священика Й. Е. Плофере, у публичнім місці. Амур сказав був у присутности громади людей: „Це є ваш парох; він є гіпокрит. Він дістає ваші гроші, щоб отуманювати вас".

ЛЬВІВ — ОДНО ІЗ НАЙДОРОЖЧИХ МІСТ.

Статистика стверджує, що Львів з огляду на ціни стоїть після Варшави, Вильна, Люблина, Познаня, Бидґощі та Торуня. Наприклад кільо хліба коштує у Львові 48 сот., а в інших містах ціна на хліб вагається між 36 і 40 сот.; ціна кіля сала у Львові 2 зол. 50 сот., у Катовицях 2.20, у Варшаві тільки 2 зол. Чому це так? — не відомо.

ЗАБЕЗПЕКА КУПЦІВ ПЕРЕД ЗЛОДІЯМИ.

В звязку з кризою щораз частіше трапляються грабіжницькі напади на банки, каси ощадности й т. п. Для забезпеки перед такими нападами придумали в Німеччині штудерну ляду (конторний стіл). На випадок небезпеки вистане натиснути відповідний ґудзик, щоб усе, що знаходиться на поверхні стола, заховалося в залізному сейфі на дні стола. Рівночасно дзвонить алярмуючий дзвінок. Такі столи матимуть велику практичну вартість головно для банків і ювілерських склепів.

СМЕРТЬ ВІД ВАРЕНИКІВ.

37-літній селянин Іван Цьоцько з села Почекайки біля Володимира (Волинь) наївся вареників з черешнями, ковтаючи їх з кістками так „смачно", що аж захворів. Перевезено його до шпиталю у Володимирі, де він третього дня помер.

ПЕРШИЙ НАГЛИЙ СУД У СТАНИСЛАВОВІ.

Між Загвіздям і Пасічною (Станиславівщина) поліція арештувала Андрія Гоголя, Фр. Журавського та Ст. Годинського, які були напали на хату Дм. Грицуляка. Тоді то Журавський зранив був мертельно Грицуляка ножем і він помер у шпиталі. За це вбивство й інші злочини арештовані стануть перед наглим судом. Буде то перший наглий суд у Станиславові.

ВБИЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КУРІЄРА.

У міжнароднім поїзді ч. 9687 убив хтось визначного члена ДПУ, Стуґліцького. Залізнича служба знайшла Стуґліцького з кинжалом у серці. Він їхав до Берліна з дуже важними документами. У Москві перестерегли Стуґліцького, що йому грозить небезпека, тому він змінив напрямок і їхав міжнароднім поїздом через Латвію. У вбитого забрали всі документи й готівку.

ЗОЛОТО З ДНА МОРЯ.

На побережі Норфолька почали добувати скарб, що знаходиться на дні моря. Із пароплавом „Меріда", який у 1911 р. зударився з американським пароплавом „Адмірал Фараґут", пішло на дно багато золота та срібла в штабках і чимало дорогоцінного каміння. Для цієї праці збудували спеціяльну підводну камеру з сильними електричними проекторами. Водолази, що мають базу на пароплаві „Сальвір", уже віднайшли місце потонулого корабля. Підприємці сподіваються, що можна буде добути звідти на більш як на 100 міл. фр. дорогоцінностей.

НОВА МОДА ДЛЯ КОЛЕКЦІОНЕРІВ.

У Лондоні заснували клюб аматорів, котрі збирають наклейки із коробок на сірники. Це новий рід манії, що може хутко дорівняти філателістиці. Товчок до неї дав сумної памяти сірниковий король Івар Кріґер, який почав у ріжних країнах випускати на ринок коробки з ріжними рисунками. За ним цю моду приняла Японія. Там кожний більший ресторан пропонує своїм гостям сірники своєї фірми зі своєрідним рисунком. У Швеції появилися сірники т. зв. „норсіленд", себто дитячі, з віршиками для дітей. Нині Німець Марк Газ має вже колекцію 25,000 сірникових наклейок; одна анґлійська промислова фірма має їх 15,000. Є вже альбоми на такі наклейки, такі самі, як на марки.

ЗГОРІВ У СТАЙНІ.

Поліція арештувала Фреда Белефюла в Марселін, Саск., котрому закидає запалення стайні, в якій спали два робітники Василь Маркович і Джордж Гейден. Маркович згорів у стайні, а Гейден був тяжко попечений.

ОБКИДАЛИ ПОЛІЦІЮ КАМІННЯМ.

У звязку з частинним страйком робітників волоконного промислу в Белгатові (корінна Польща) відбулося зібрання страйкуючих, які потім товпою пішли на терен фабрики Гляреського й домагалися від працюючих, щоби покинули роботу. Поліцію, яка хотіла розігнати товпу, обкидано камінням.

АНҐЛІЙСЬКІ ПАРЛЯМЕНТАРИСТИ ЗА АВТОНОМІЮ ДЛЯ ГАЛИЧИНИ

КАЖУТЬ, ЩО ПОЛЬЩА ПОЛОМАЛА МІЖНАРОДНІ ЗОБОВЯЗАННЯ.

ЖЕНЕВА (Спеціяльна телеґрама до „Свободи"). — Пятнацять членів британійського парляменту внесли до Ліґи Націй петицію в справі Галичини.

Петиція домагається, щоб Ліґа встановила автономію для Східньої Галичини, спираючися на тому, що Польща поломала міжнародні зобовязання. Петиція домагається, щоб Рада Ліґи Націй віддала справу постійному судови міжнародньої справедливости в Газі.

Петиція між іншим використовує матеріяли, публиковані в „Булетині Українських Інформацій".

ВІДКРИВАЮТЬ ДНІПРЕЛЬСТАН СЕРЕД ОФІЦІЯЛЬНОЇ ПАРАДИ.

ДНІПРЕЛЬСТАН. — Відкриття Дніпрельстану мало характер великої офіціяльної демонстрації. На свято стягнено велике число робітників з околиці та урядовців з України й з Росії. Офіціяльно відкривав „Фабрику Леніна" М. Калінін, подаючи до відома, хто дістав медалі за будову. Говорив теж Орджонікідзе, комісар тяжкого промислу, Вінтер та Чубар. Всі представляли таму як великий здобуток Росії та переконували слухачів, що Дніпрельстан є доказом, що в Росії є добробут, тоді як поза Росеєю панує нужда.

ЯПОНІЯ ПОЧИНАЄ ВЕЛИКУ КАМПАНІЮ В МАНДЖУРІЇ.

МУКДЕН. — Японська армія почала натиск на південну Манджурію, щоби вичистити її з китайських повстанців перед наступленням зими.

Трицять тисяч китайських повстанців повстали проти уряду Манчукуо, встановленого Японією для управи окупованої країни. Японська команда, каже, що вона витисне скоро повстанців у ліси та гори і виголодить їх там.

ВИКОНУЮТЬ КАРУ СМЕРТИ ЗА ЗАМАХ НА МІКАДА.

ТОКІЮ. — Японський уряд виконав кару смерти на Кореанці Лі Го-Шо, котрий 3 січня цього року кинув бомбу на поїзд, яким їхав японський цісар.

Японським ґазетам заборонено було подавати вістку про виконання кари.

ІНЗОЛ АРЕШТОВАНИЙ.

АТЕНИ (Греція). — На домагання американського уряду арештовано тут Самуела Інзола для видачі його на суд у Злучених Державах.

ЕРІО ПРИНЯВ ЗАПРОШЕННЯ АНҐЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ. — Французький премієр Еріо приняв запрошення анґлійського премієра Мек Доналда на конференцію в справі німецького домагання зрівнати Німеччину щодо узброєння з іншими державами.

Він виїде до Лондону ще цього тижня.

ГОВОРИТЬ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ І... ЗАМОВЛЯЄ НОВІ СУБМАРИНИ.

ПАРИЖ. — Французьке міністерство фльоти видало приказ збудувати дві нові субмарини для французької фльоти.

Кожда з тих субмарин має мати містоти 1,500 тон і обидві мають бути типу „Прометея", себто субмарини, приноровленої до далекої плавби.

НОВЕ ПОВСТАННЯ ПРОТИ МОНАРХА АБІСИНІЇ.

ЛОНДОН. — Етіопське посольство дістало вістку, що в Абисинії збунтувався проти цісаря Абисинії син Рас Гайлю, котрий недавно вів невдалий бунт проти цісаря, був засуджений на смерть і помилуваний.

Війська цісаря облягли повстанців.

УГОРЩИНА КІНЧИТЬ ВИЇМКОВИЙ СТАН.

БУДАПЕШТ. — Ґенерал Ґембеш, новий угорський премієр, видав декрет про закінчення виїмкового стану в Угорщині з днем 11 жовтня.

Виїмковий стан заведено 13 місяців тому при нагоді підложення бомби під залізницю, наслідком чого загинули двацять чотири особи, хоч, як пізніше показалося, бомбу підложив божевільний, а підложення бомби не мало політичного значіння.

ПАПЕН АПЕЛЮЄ ДО БАВАРІЇ.

БЕРЛІН. — Канцлер фон Папен виїздить зі спеціяльною візитою до баварського уряду, щоби наклонити його піддержувати уряд Німеччини в плянованій ним реорґанізації федеральної адміністраційної машинерії.

Серед німецьких монархістів оживає рух, а ґазета „Потсдамер Таґесцайтунґ" отверто апелює до бувшого наслідника престола, щоби він обняв панування.

ЖІНКИ ДОБИВАЮТЬСЯ РІВНОСТИ.

ЖЕНЕВА. — Сім великих жіночих орґанізацій арґументували перед першою комісією Ліґи Націй за ревізію ґаґської конвенції (угоди) про горожанство жінок у напрямі жіночої рівноправности.

Жінки не осягнули своєї цілі, але всетаки приготовили уми до цеї зміни.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДУХ РОСТЕ

Яке це було надзвичайне свято, отой величавий Сокілький Здвиг з 1914 року, коли то до Львова зїхалися були зі всіх сторін краю Соколи, Січовики, Пластуни і Стрільці, як прибули кінні бандерії, щоби заманіфестувати народню карність, свідомість і зорганізованість. А що це була головно маніфестація українського села, то вона була для нас особливо дорогою і важною.

Як знаємо, саме в той день, коли піднялося село Західньої України до маніфестації, вибухла бомба в Сараєві. Зачалася світова війна й піднялись Українські Січові Стрільці — перше українське військо, що боролося в австрійських рядах, але думало за Україну. Дальші події відомі.

Отсе приходить на думку тепер, коли вчитуємоєя в старокраєвих часописах за ті, такі численні й величаві маніфестації в краю. А радіємо особливо тим, що бачимо наглядний поступ. Визвольна боротьба залишила такий глибокий слід, що найбільші польські варварства не є в силі спинити того розвидняючогося дня, до якого наш нарід готується. Ми бачимо, що тепер перше-ліпше з більших провінціональних міст є в спромозі зорганізувати чисельніший здвиг, чисельнішу маніфестацію, як це було на Сокільськім Здвизі в 1914 році. Ми бачимо теж, що такі здвиги, як у 1914 році, були надзвичайною рідкістю в часах до світової війни. А тепер бачимо в однім році більше здвигів, ніж їх було за десятки літ до війни.

Оті всі ювилеї Рідної Школи, Просвіти, чи свята Мазепи, чи які інші, які стягають десятки тисяч людей з наших сіл на національні маніфестації до Сокаля, Станиславова, Стрия чи іншого міста, вказують, що всякі польські „пацифікації" й інші ляцькі злочинства не зломили духа українських мас. Він росте, піднімається і у своєму власному нутрі відчуває потребу обєднання, заманіфестування своєї сили, чи радше обрахунку своїх сил, немов передчуває, що кождої хвилі може вибухнути нова бомба, яка буде подібна до сараєвської й готова запалити вогнем Европу. Як бачимо, то важкі економічні часи й окупантська влада тільки приспішують процес відродження української державности. Не дармо пролито море крови за ту державність. Не дармо полягли герої. Наші маси, які одинокі заважать на нашій долі, прозрівають, піднімаються і готуються до нового бою. Це одинока річ, яка є дійсно потішаюча в тих важких часах, котрі доводиться нам переживати.

ЯК ТОРГУЮТЬ У СОВІТАХ

У поважному берлінському щоденнику „Берлінер Берзен-Курір" з 9-го вересня знаходимо обширну кореспонденцію д-ра Л. Ґершуна, датовану при кінці серпня з Ростова над Доном. Кореспонденція, затитулована „Базар у Ростові", дає такий цікавий опис нинішньої совітської торговлі, що він заступає найбільш учені міркування на тему „успіхів" радянського державного будівництва.

Мовчазний Базар.

У північно-кавказькій метрополії, у Ростові над Доном, відбувається „колективний базар": це ярмарок, у якім беруть участь члени селянських колгоспів (колективних господарств) та індивідуальні хлібороби. На підставі нового декрету вони вже можуть продавати хліборобські продукти по вільних цінах. На великому майдані перед церквою зібралася багатотисячна юрба селян і міщухів.

Назва „базар" чи „ярмарок", якої поняття звязане в Европейців з горами харчевих продуктів і промислового краму, взагалі дуже мало годиться для тих нинішніх совітських базарів. Тут видно передовсім селян і селянок, які, куняючи на землі у вуличному порохі й болоті (базарних будок, які збивали наспіх в останній хвилині, не стає і для частини продавців), продають: мішок муки, пів тузина картопель, кілька пляшок молока, 5—6 шматків чорного хліба, кілька риб, глечик огірків, кілька кавунів і т. п. По поведінці продавців і покупців видно виразно, що всі ті продукти мають вартість якоїсь рідкости і що тому продавці є свідомі своєї позиції володарів. Найбільше вражає повна тишина, яка царить на базарі. Мовчки сидять і куняють селяни за своїм крамом і ніхто того краму не викликує і не захвалює. Таксамо й купуючі, робітники й службовики, мовчки мандрують від господаря до господаря та повагом, з насолодою, перевіряють якість одного шматка хліба, одного огірка, одного кавуна. Кожний обмацує руками кожний харчевий продукт і один шматок хліба переходить крізь десятки рук, заки знайдеться покупець...

Робітники продають хліб, а селяни його купують.

Про нужду краю найголосніше говорить факт, що продають хліб не у бохонцях, лише у шматках, — один шматок за 1 рубля. До тогож цей хліб, це хліб чорний, здебільша дуже погано випечений, несмачний і тяжко стравний. Недавно уряд дозволив пайщикам I. категорії, себто передовсім фабричним робітникам, продавати частинно або в цілости свій щоденний 2-фунтовий пайок хліба. У висліді того декрету приходять на базар юрби робітників і робітниць з пів фунтом чи фунтом хліба, а покупцями бувають дуже часто селяни, які за кілька шматків чорного хліба дають яйця або молоко.

Ось ціни на „колективному базарі" у Ростоці над Доном при кінці серпня 1932 року: 1 пуд (американських 36 фунтів) кукурудзяної муки 60 рублів, пів пуда 35 рублів, 1 пуд пшеничної муки 130—150 рублів, і то можна знайти таку муку тільки дуже рідко коли; мала риба 1 рубель, 10 томатів 3 і пів рубля, 10 грушок 2 і пів рубля, 1 огірок 15 копійок, 1 літра молока 2 рублі, кавун 3—5 рублів, мяса не буває зовсім, а масло, як рідкість, коштує кільо 25—30 рублів, а подекуди доходить і до 50 рублів. Офіціяльний курс рубля — 2 рублі рівні 1 долярові; фактично, зпід поли, 1 доляр продається нині в СРСР за 40—50 рублів.

Товарообмін.

Робітники й службовці купують на такому базарі дуже рідко і мало. При пересічній винагороді робітника 90—100 рублів та пересічній платні радянського службовця 150 рублів не можна чейже на таких хліборобських базарах робити правильних покупок у більших розмірах. Наслідком цього поширюється явище вимінного торгу: нпр. фабричний робітник, лише у штанах, по пояс голий, тримає в руках старий „пуловер", який мабуть щойно зняв із себе, та старається виміняти його за харчеві продукти.

„Я бачив міщухів, — оповідає д-р Ґершун — які хотіли виміняти стару сорочку за харчі вартости 18 рублів, подерті жіночі черевики за 35 рублів, нові мужеські черевики за харчеву рівновартість 140 рублів, старий військовий плащ за 80 рублів і т. п. Я приглядався теж якомусь добродієви, котрий прийшов на той базар з ручною валізою, в якій були накопичені ріжні цікаві речі: зломана підкова, надщерблений ніж, поржавілі цвяхи, зужите хатнє приладдя і т. п. Кожний з тих продавців був оточений численними селянами і здебільша доходило до порозуміння на засаді обмінного торгу..."

Явище обмінного торгу можна зрозуміти особливо ясно тоді, коли заглянути до кооперативної крамниці, яка призначена на те, щоби дати селянам фабричні товари зараз же після того, як ті селяни продадуть свої хліборобські продукти. У Ростові є нпр. при базарному майдані лиш одна така крамниця, яка повинна бути осередком найбільшої уваги селян, зовсім виголоднілих на промислові товари. „У тій крамниці, — стверджує д-р Ґершун — знаходилося ось що: кілька діточих шапок, по 3.40 рублів штука; кілька пляшок вина; кілька пачок кави; шість щіточок, по 1.70 рублів штука; кілька коробок пасти до черевиків; три бляшані чайники й одна жіноча вовняна хустка за 55.75 рублів. Те все. Тому, що над Доном селянин чейже не пє вина ані кави і не лакомиться на пасту до черевиків, то селянин міг зужити свої гроші тільки на закупно: шістьох щіточок, трох чайників і одної жіночої хустини. Кілька тисяч селян, які приходять на такий базар навіть з далекої околиці — не може дістати нічого поза названими фабричними товарами".

Голосний поклик до промислу і його слабий відгук.

Радянський уряд здає собі справу, що повна відсутність фабричного краму, потрібного селянам, буде тою головною причиною, яка — поруч з безлічю інших — остаточно погрібає інституцію селянських колективних базарів. Тому урядові чинники кинули гасло виробляти фабричні продукти масового вжитку. Цього завдання мають піднятись усі галузи промислу, але передовсім важкий промисл. І тому скрізь видно афіші з покликом до залізного й сталевого промислу, до фабрик машин і всіляких майстерень, щоби вони призначували всі залізні відпадки на продукцію дрібного хатнього й господарського приладдя. Повстають окремі організації великих фабрик, які мають спеціяльно присвятитися виробництву дрібного краму для масового вжитку. Але на ділі всі ті поклики й увесь той рух не мають фактичного значіння, бо важкий промисл, не пристосований до фабрикації нових предметів, лякається нових видатків на фабрикацію і не хоче нею займатися. Тому ціла та нова — як звичайно, дуже голосно ведена — кампанія дає дуже мізерні висліди: Їх гордовито показують на окремих виставах. Так нпр. у Харкові, у величезному деревяному павільоні, виставлені речі, на які з подивом глядять тамошні громадяни, та які проте дуже дивно вражають західно-европейських чи американських приїзжих гостей. Нпр. висить на стіні погано вигладжена дошка, яку окрема вивіска називає вішалом на одяг: це дійсно булоб вішало, колиб на ньому були залізні гачки, або бодай цвяхи, на які можна булоб щось повісити. Але такі залізні „дрібнички" є саме найбільшою рідкістю у СРСР. В усьому іншому краму кидається відразу в очі його погана якість. А це ще т. зв. добрий крам, бо окремо ще продають „вибраковані" товари, зовсім погані, які проте теж знаходять охочих покупців. Очевидно, що продаж такого краму лише до решти грошево виснажує мешканців СРСР, бо примушує їх або ходити в лахміттях, або вічно нові купувати речі.

Кінчає свій допис німецький кореспондент дуже скептичним висновком щодо виглядів радянського промислу й будучини „добробуту" мешканців радянської країни.

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з артикулом 18 статута „Обєднання Українських Організацій в Америці" і на підставі ухвали Екзекутиви з дня 29 вересня 1932 р. відбудеться **в Джерзи Сіти, Н. Дж. 83 Ґренд Стріт, дня 26 листопада 1932 р.**

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

з таким порядком нарад:

1. Відкриття.
2. Звіти екзекутиви.
3. Звіт контролі.
4. Реферати:
   а) Чим жиє Рідний Край.
   б) Українська молодь в Америці.
   в) Економічна кріза й українська іміґрація,
5. Внески і запити.

Наради зачнуться точно в годині 1-шій зполудня. Всі **члени Виконавчого Комітету Обєднання повинні** явитися на **тім засіданню.**

За „Обєднання Українських Організацій в Америці":

О. РЕВЮК, предс. Л. **МИШУГА**, секр.

ЗАОЧНІ КООПЕРАТИВНІ КУРСИ В РІДНІМ КРАЮ.

Ревізійний Союз Українських Кооператив сповіщає про висліди навчання на Заочних Кооперативних Курсах у роках 1931/32.

В цьому зимово-весняному періоді функціонували такі заочні курси:

а) курс для книговодців господарських споживчих кооператив.

б) курс для книговодців кредитових кооператив;

в) курс для крамарів і справників господарських споживчих кооператив.

На цих курсах працюється шляхом листування. Управа Курсів висилає друковані виклади з питаннями і задачами, які виробляють слухачі і пересилають Управі до перегляду. Поправлені вироби учасники Курсу одержують назад разом з новим викладом і задачами для вправ. Таке навчання здавна практикується в Америці, воно дуже доцільне, бо виховує учасника Курсу до самостійности в праці.

На Курсах Ревізійного Союзу цього року було вписаних 120 осіб, переважно кооперативних робітників із сіл і з Союзів. З них закінчили Курси вповні 95 осіб. Інші ще докінчують. Учасники дуже вдоволені успіхами своєї праці. На Курсах викладали такі фахові сили: К. Коберський, М. Корчинський, Р. Раковський, В. Кубаєвич, І. Прокопів, М. Савойка, К. Голобродський, І. Витанович. Оплати за науку на Курсах РСУК втроє дешевші ніж на подібних польських курсах.

На жовтень ц. р. розписує Управа З. К. К. вписи на новий шкільний рік. До старих Курсів тепер додано ще два нові, а саме: а) курс для касієрів і членів Надзірних Рад кооператив та б) курс для книговодців молочарських кооператив.

Крім цих фахових кооперативних курсів у минулім шкільнім році був при Ревізійнім Союзі ще окремий заочний Курс для вчителів „Рідної Школи", що ведуть навчання кооперації по школах. Цей Курс закінчили досі з успіхом 57 осіб. „Рідна Школа" придбала таким чином вже близько 60 кваліфікованих учителів і виховників молоді у дусі спільнодіяння. В програмі Курсу крім кооперативної історії та теорії було книговодство шкільних кооператив та історія економічного розвитку України.

Як бачимо, заочна метода навчання, хоч у нас нова, приймається з успіхом. Думають уже про поширення її на інші ділянки.

Август Стріндберг.

ОСІНЬ.

(3)

— Я також, — відповіла й устала, — та передтим походжу ще трохи по бальконі.

Чоловік сам пішов до спальні. Жінка хвилину осталася ще в гостинній, балакала з господинею про зелену цибулю, потім про прання. Так пройшло пів години.

Як верталася зупинилась біля спальні. В кімнаті було зовсім тихо. Застукала, а як не дістала відповіки, відчинила двері й увійшла. Чоловік спав.

Спав!

— — — — — — — — — —

На другий день рано сиділи при каві. Його боліла голова, вона була якась неспокійна.

— Тьфу, яка погана кава! — відізвався він і скривився.

— Бразилійська, — відповіла.

— Що робитимемо нині? — спитався, виймаючи годинник.

— От краще зїв би ти сендвіч, замісць кривитися на каву.

— Добре; я навіть випю чарочку горівки... Одначе шампан, який тут подають, це направду... брр.

Сказав принести собі закуску та карафку горівки й трохи повеселішав.

— А тепер підемо в гори, подивлятимемо околицю.

Встали й пішли. Погода була гарна, прохід був приємний. Т... як прийшлося йти вгору, було чимраз тяжче. Її запирало віддих, під ним вгиналися коліна. Вже не згадували минувшини.

Потім завернули в поле.

Левади вже давно були скошені, худоба витоптала їх так дуже, що не лишилося на них ні цвіточки. Сіли на каменях, кожне окремо. Чоловік став оповідати про вязничну інспекцію, жінка про діти.

Пішли ще трохи мовчки. Аксель вийняв годинник.

— До обіду — сказав — маємо ще зо три години. А в душі подумав: „Щож робитимемо завтра?"

Вернулися до готелю. Чоловік забрався переглядати часописи. Жінка всміхнулася й мовчки сіла біля нього.

Обід пройшов зовсім мовчки. Вкінці жінка відізвалася про наймичку:

— Ради Бога, дай мені спокій зі своїми наймичками — скрикнув він нараз.

— Перестань, таж ми не приїхали тут сваритися!

— Хто свариться? Хіба не я?

— Та й не я!

Настала грізна мовчанка. Чоловік так дуже забажав, щоби між ними знайшовся хтось третій. Та щось вразило його біля серця, як спогадав веселі хвилини, що їх зазнав день передтим.

— Ходімо в ліс на суниці, — сказала жінка.

— В таку пору, серце, нема суниць. Таж це вже осінь!

— То щож? Ходімо!

Знову пішли, та розмова не йшла. Чоловік шукав чогось, від чого зачатиб, одначе про все вже говорили. Вкінці зупинилися, бо жінка почувалася дуже змучена. Аксель сів і рисував палицею якісь десені на піску. Нетерпляче ждав, коли вона знову дасть причину для суперечки.

— Над чим ти так задумався? — спитала за хвилину.

— Я? — здивувався. — Думав над тим, що ми вже старі. Ми виснажилися й тепер мусимо вдоволитися тим, що було. Коли годишся, вертаймо вечірним кораблем додому.

— Я також увесь час думала над тим, та я хотіла, щоби сповнилися твої бажання, що ти про них у листах згадував.

— Коли так, то вертаємося додому. Тепер не літо, лише осінь.

— Справді, осінь...

Легкою ходою верталися до готелю. Чоловік трохи збентежився, що справа так прозаїчно закінчилася, тому хотів фільософічно окреслити це положення.

— Бачиш, серце, моє кохання... гм... (слово це здається йому трохи загостре), моє привязання до себе зчасом перейшло еволюцію — як це тепер кажуть. Привязання це розрослося, поширилося, що так скажу. Зпочатку захопило одиницю, тепер його предметом стала вся родина, як щось колективного. Тепер це не лише про тебе та не про діти, лише, що так скажу, про цілість.

— Або, як говорив мій вуйко, діти стають громозводами!

Після такого фільософічного трактату Аксель знову став собою. Як приємно скинути той парадний одяг. Йому здавалося, що знову надягає свій шляфрок.

Коли вернулися до готелю, жінка зараз забралася складати річи. Відразу наче віджила.

Як увійшли на корабель, зараз пішли до їдальні. Тут, лише для чемности, спитав, чи не хоче глянути на захід сонця? Жінка не хотіла.

При вечері Аксель перший бере тарілку, а жінка тимчасом випитує готелеву прислугу, по чому котлети.

Після вечері Аксель підняв склянку до уст і не видержав: сказав слова, які вже давно мав на язиці:

— Ах, ми старі варяти... Теж щось нового! — І всміхнувся до жінки.

Одначе вона не відповіла усмішкою на усміх його, блискучого від товщу лиця. Її очі глянули на нього так поважно, що він геть збентежився.

Чар хвилі пропав, пропав і останній слід кохання. Аксель сидів тепер з матірю своїх дітей. Чувся зовсім зломаним.

— Коли я навіть позволила собі на дурничку, то ти не повинен трактувати мене без пошанівку, — сказала поважно.

— Зрештою, це відоме, що в привязанні мущини є все чимало погорди, хочби воно, не знаю як, здавалося комусь дивне!

— А в привязанні жінки?

— Ще більше це правда! Алеж бо жінки мають більше причин до того.

— Хто зна! Всеж є це посвоячені явища, коли не ті самі. Мабуть обі сторони не мають рації. Ціль, яку ми переціняли, тому, що тяжко добитися її, легко стає для нас предметом погорди!

— Чомуж маємо перецінювати її?

— А чому так тяжко осягнути її?

Свист корабля перебив їх балачку.

Ось вони у мети.

Коли прийшли до дому й Аксель побачив її серед дітей, почув зараз, що привязання його до неї змінилося, а привязання її до нього — перейшло тепер на тих усіх малих крикунів і поділилося між них. Може бути, що її привязання до нього було лише засобом, а не метою. Коли так, то його роля була лише переходова. Аксель почувся зіпхнутим на другий плян. Чув, що коли його не потребувала як робітника, що дає їм усім хліба, то мабуть покинули би його.

Ввійшов до своєї робітні, надягнув шляфрок і пантофлі, закурив папіроску й знову почувся дома.

На дворі падав дощ, у комині завивав вихор.

Коли жінка звільнилася від дітей, прийшла до нього:

— Погода не відповідна для збирання суниць! — відізвалася.

— Правду кажеш, літо минуло, надходить осінь.

— Так, осінь — сказала — це ще не зима, а це, будь-що будь, розрада.

— Розрада? Марна це розрада, коли жиємо лише раз!

— Двічі, коли маємо діти. Тричі, коли діждемося внуків.

— Одначе потім уже кінець!

— Коли самособою, нема іншого життя крім цього...

— Це не доказане. Хтож це може знати напевно? Я вірю в це, одначе моя віра, то ще не доказ!

— Так, одначе вірити в те — якє це щастя. Тому вірмо, вірмо, що для нас знову колись настане весна.

— Так, вірмо, — сказав і обняв її.

(Конець).

СПІВАНИК

для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три голоси. Видання Рідної Школи. Заадн. Михайло Гайворонський.

Ціна 35 центів.

"SVOBODA"

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧОМУ ДІТИ, РОДЖЕНІ В АМЕРИЦІ, ЗАМАЛО ІНТЕРЕСУЮТЬСЯ КРАЄМ СВОЇХ БАТЬКІВ.

Вже довший час ведеться на сторінках „Свободи" цікава і почваєна дискусія, в якій тут роджена українська молодь старається висказати свої думки на ріжні теми. І так читали ми дописи про вагу церкви, потребу належання до українських організацій, спортових клюбів, а вже найбільше дописів торкалось дуже важного і для кождої іміграції майже життевого питання — яким способом притягнути і прив'язати тут роджену молодіж при українських організаціях, й запобігти винародовленню!

Всі ті дописи, можна сказати, мали одну ціль, а саме — заохотити і розбудити в тутешній молоді інтерес до краю і народу, з якого вийшли її батьки. Підходячи до розвязки цього питання і подаючи свої завваги, дописувачі мусіли очевидно шукати насамперед причин того небажаного стану, в якому знайшлося наше молоде покоління. І так шукали вони причин у своїх батьків, які як слід не подбали виховати свою дитину, які не післали її до української школи, які не старались уже змалечку защіпити в неї українського духа, які не подбали про відповідні народні доми, де молодь моглаб гуртуватися та мати до розпорядимости ті всі вигоди, які вона дістає в подібних американських домах. Інші знов оправдували батьків, а шукали причин головно в самій молоді, мовляв, родичі сповнили свій обовязок супроти своїх дітей, зробили для них усе, що серед даних обставин можна було зробити, та проте діти їх не пішли тим шляхом, який їм вказували родичі.

Того рода завваги слушні, та всеж таки не підходять до самого коріння цього важного питання. Щоб знайти засадничу причину лиха, не вистарчить бачити перед собою тільки родичів і дітей, та брати під увагу їх взаємне відношення, але треба поглянути на окруження, шукати за тлом, на якому відограється те родинне життя, за зовнішними чинниками, які впливають на виховання, на спосіб думання і поступовання підростаючого молодого покоління. А те, що можна сказати загально про всю американську молодь, буде очевидно відноситись і до української.

Якаж є ідеольогія тутешньої молоді, якими ідеями вона перенята, чим вона інтересується, що вона собою представляє?

На протязі 19 століття Америка переходила не тільки економічні, але й політичні кризи. Доперва по укінченню горожанської війни стала вона одностайною, сконсолідованою нацією. Отже в тих часах, коли тут велась боротьба за соборність нації, в часах, коли Америка не була ще могутньою державою, Американець назагал почував себе більше Американцем, ніж є він ним сьогодня. Він брав живішу участь у громадському життю й уважав сповнення своїх горожанських обовязків за важну і конечну потребу для добра цілої нації. Він почував себе в першій мірі горожанином держави, для якої він повинен працювати, полишаючи свої особисті справи на другому місці. Та за останніх яких 50 років зайшли великі зміни. Америка стала великою і сильною державою, а Американець, почуваючи себе гордим через приналежність до такої могутної нації, почав поволи затрачувати свій первісний інтерес до публичних справ тої нації. Будучи все в поспіху, в погоні за богатством, особистими вигодами і користями, він поволи став відсувати свої горожанські обовязки на друге місце; він почав думати, що вистарчить називати себе Американцем, що вистарчить бути членом того великого народу. На сповнення своїх громадських обовязків він став глядіти з точки особистої користи. Він інтересувався буттям, добром нації часто тільки тому, щоби бути в бігу справи, щоб мати в товаристві про що говорити, о ттак, як говориться про погоду, ракетірів, прогибіцію, бейсбол. Він став тільки пасивним, поверховним приглядачем великої державної машини, без активної участи, без глибшого загального інтересу.

На такому то тлі, в такому окруженню виростає і виховується тутешня молодіж. Поза спорт і танки вона не має про що іншого думати. Її ніхто не заставить, щоб вона серіозно ставилась до ріжних життевих питань. Без традиції, без ідеольогії, без патріотизму, вона пливе поверховно з виром життя й якжеж можна дивуватись, що вона не інтересується краєм своїх батьків, коли навіть нема кому її єм, в якому вона жиє. Як заставити, щоб вона більше інтересувалась бодай тим краєм, в якому вона живе. Як можна думати про якусь участь тутешньої молоді в громадському життю, коли та молодіж, і то головно з покінченими університетськими студіями, не доцінює ваги організованости до того ступня, що навіть для своєї власної користи вона не зорганізуєть-ся. Коло 60% молодих людей з покінченими студіями є занятї у всяких торговельних та банкових підприємствах, і хоч вони заробляють менше від звичайного робітника, і хоч їх платню можуть боси зменшувати, коли тільки захочеться, і хоч боси можуть звільнити їх від їх праці по своїй забаганці, то всетаки ті молоді люди з покінченими університетами досі не спромоглися створити своєї організації — юнії, щоб запобігти їх власному визискови. В тому самому часі ми бачимо, що подібні організації-юнії мають усякого роду робітники, і то звичайні робітники, без університетів, без вищих студій.

Коли ми хотілиб тепер порівнати американську молодь з молодю інших народів, то тоді ще більше наглядно побачимо, що таке порівнання вийде в некористь тутешньої молодіжи. В Німеччині, Італії і в інших краях молодіж також забавляється. Вона також гуртується, переважно в спортових клюбах. Ріжні організації молодіжи в тих краях, головно спортові, є назовні також аполітичні. Та однак це не перешкаджає їм працювати для своєї нації, своєю молодечою енергією і жевою посилювати суспільний організм, своєю зорганізованістю вносити гармонію, лад та рівновагу в розбурхане політичними та економічними крізами життя народу. Це не перешкаджає їм дорогою сильних і здисциплінованих організацій добиватись кращої долі для своєї нації, своєю програмою надавати нераз напрям зовнішньої та заграничної політики. Таж це німецька молодіж силою своїх організацій майже змусила чужі держави дати економічні і політичні полекші німецькому народови! Це молодь в Еспанії перша започаткувала університетськими страйками ту боротьбу, яка повалити тисячлітній монархізм. В кождому краю є важні питання соціяльного й економічного характеру, які чекають розвязки, а до цеї розвязки молодіж може у великій мірі причинитись. І Америка в часах теперішньої економічної крізи потребує також молодих, здорових умів, свіжих, енергійних сил для праці, але ми бачимо, що навіть ті важкі часи не змінили способу думання і поступовання тутешньої молодіжи, не навчили її тої загально відомої правди, що, працюючи на користь усеї нації, працюється тимсамим і для власного добра.

Коли отже наше молоде покоління, роджене і виховане в такому середовищі, замало інтересується краєм своїх батьків, то вина в тому спочиває тільки в части на родичах і самих дітях, бо вплив окруження, вплив школи, вулиці, театрів, клюбів переважає вплив родичів. Зарадити цьому лиху можна бодай почасти, коли ми подбаємо про те, щоби до впливу родичів додати ще в більшій мірі, ніж це було досі, вплив нашої церкви, школи та організацій. Бо які недостачі наші організації не малиб, то сеж таки вони дають молоді багато, бо звертають її до ідеалу. І ставлять перед нею образ нашої молоді в старому краю, враз з тою визвольною боротьбою, що велась головно молодечими силами. Чуючи про великі вчинки старокраєвої молоді, про її самопосвяту для свого народу, треба вірити, що й у тих, котрі тут родилися, проявиться більше охоти і бажання наслідувати бодай частинно, бодай силою слова благородні приклади своїх братів.

Д. Галичин,
Ню Йорк, Н. Й.

НЕБЕСНА ПЛАНЕТА ОТВОРИТЬ ВСЕСВІТНЮ ВИСТАВУ В ШИКАГО.

Всесвітня Вистава в Шикаго, в якій беруть участь також Українці, перший раз в історії буде така, якої ніколи ще не було досі.

Звичайно кожда Всесвітня Вистава, деб вона не була, описувалася величавими будівлями, архитектурою, на зверх, а в середині всім тим, що найкращого людство того часу мало. Всесвітня Вистава в Шикаго буде зовсім чим іншим. Будівлі будують найпримітивніші і найтанші, а рівночасно наймодерніші. Матеріялом у будові є цемент, залізо, папір і дерево. В середині тих будинків буде вистава столітнього поступу людства. Перед очима буде прогрес чоловіка минулих сто літ, тому то та й Вистава називається „Століттєній Прогрес („Століття Поступу") і обіймає всі досягнення за період 100-літнього людського життя. Ця Міжнародня Всесвітня Вистава в Шикаго буде теж відкрита в інший спосіб ніж це практикувалося досі. Звичайно цісарі, президенти, міністри і т. п. приїздили відкривати виставу, — а Шикаговську Всесвітню Виставу буде відкривати небесна планета, яка називається Арктурус. Та планета буде віддалена від землі в тім часі 40 світляних літ, а світло перебігає 186,600 миль на секунду. Світло цеї планети буде згущене на землі через скла телескопів так, що вона відкрие Всесвітню Виставу в Шикаго і пустить всі машини на Виставі в рух. Представте собі, що 40 літ тому світло тої планети почало бігти через безграничні простори вселенної 186,600 миль на секунду, щоби в 1933 році могти бути при відкриттю Всесвітньої Вистави, і тим і першої Української Вистави в Шикаго.

М. М. Белегай.

В ДОПОМОГУ МОЛОДІ.

Мені, а певно й іншим зі старшого покоління, вже віддавна впало в очі, що наша „Свобода" зачала присвячувати багато місця справам, які відносяться до нашої молоді, як теж спортови.

Нам дуже мило читати оті ріжні голоси нашої молоді й мило нам відчувати їхню охоту до організації молоді та до праці над собою. Старе покоління не мало великої освіти і не могло доконати в Америці того, чого можуть діпняти наші, тут роджені й виховані діти.

Всежтаки старе покоління має певну практику і певне розуміння української справи. Воно серцем відчуває, чого вимагає добро нашого народа. Воно горить великою любовю до рідного краю. І воно повинно ту любов перелити в молоде покоління. А перелле її тоді, коли буде пособляти усім тим змаганням молоді до зорганізування себе, коли доброю радою і грошем допоможе тій молоді створити свої клюби, де матиме змогу плекати і свої українські ідеали.

Я вірю, що коли ми, старші, підемо назустріч нашій молоді, то вона дуже скоро відограє в Америці велику ролю і принесе честь українському імени.

Дихайло Довгий,
Ню Гейвен, Конн.

UKRAINIAN FASHIONS IN AMERICA.

At present the Ukrainian spirit is flaming high in the hearts of young Ukrainians. Perhaps you are wondering just what you can do to enlighten other peoples about Ukrainian art. To the girls especially, I shall offer a suggestion. Have you ever stopped to think how much you can accomplish through the medium of clothes? Yes, I mean clothes! That sounds simple enough, doesn't it? Every girl secretly yearns to be well dressed. Usually she will go so far as to pay an exorbitant price for clothes that are "different." She probably knows that individualism is the keynote of smart clothes. Do you know that you can achieve this individualism by injecting a bit of Ukrainian art into your clothes? How, you ask? Here are just a few fashion hints. Most of these things can be made by yourself, or if you are not adept with the needle, they can be bought either here in America or in Ukraine, where there are number of concerns who deal in Ukrainian arts.

There are always blouses or waists included in a girl's wardrobe. Touch them up with delicate Ukrainian embroidery on the sleeve or collar. In fact any dress can have a touch of Ukrainian embroidery to give it that mark of originality.

I don't know how many of you girls have seen the newest Ukrainian pocketbooks. Mere words cannot describe them adequately. They are embroidered entirely in a close design of harmonious colors and are quite modern insofar as they are the latest zipper model.

As we all know, accessories are what make the costume. A clever outfit is that of having a neckscarf, handkerchief, bag and belt all embroidered in Ukrainian in the same design. You can add to this a necklace of Ukrainian beads.

In making this suggestions I do not mean that girls should walk around in a Ukrainian costume. Just a touch of Ukrainian needlework will enhance the appearance of your wardrobe. And just watch those envious glances when you appear in these locthes. And won't you experience a thrill when you say, yes, this is Ukrainian work!

Girls, who are preparing your hope chests, here is a suggestion for you. Anybody can have their home furnished in Colonial style, or even Italian renaissance period, or French or English style. Be different and original! Furnish your home in Ukrainian style. You can start now, either making these articles yourself or buying them. I've had the good fortune of seeing dazzling displays of all kinds of linens in Ukrainian embroidery. Bridge sets, dinner sets, curtains, pillow-cases, towels, scarfs, runners, bedspreads, every item that belongs in a hope chest. Colors that would make a rainbow blush in shame, wondrous designs, beauty so rare as to make you catch your breath and stare in awe. Besides linens there are works of art in woodenware, crockery and pottery. You could have a dresser set or a desk set of wooden-ware, inlaid with mother-of-pearl, beads, and colored strips of wood, an art made famous by the Hutzuls. A tapestry, or "kylym," as it is called in Ukrainian, on the wall — a Ukrainian rug on the floor — can't you just picture the charm of Ukrainian home? Perhaps you are talented with the art of painting. Then paint a picture of a Ukrainian village scene, take an ordinary lamp-shade and adorn in with a Ukrainian border. All this will perhaps take some effort on your part, but is not the result a reward in itself?

Girls, let us hereby make a resolution that our clothes shall always have some touch of Ukrainian art. Let us make our homes as much Ukrainian as possible. If we all unite and uphold this resolution it will not be long before our Ukrainian arts will be adopted by America.

Mary Ann Bodnar.

CAN WORDS FROM A SERMON BE USED AS PROOF?

When Mr. Peter Kalyna, arguing with Mr. Boyko, quotes Rev. William Norman Guthrie to the effect that Americans do not follow real leaders, and then asks us who knows America better, Mr. Boyko or Rev. Guthrie, I will answer him. To my mind, the Rev. Guthrie's words do not prove that Mr. Kalyna is right, and Mr. Boyko is wrong. Rev. Guthrie's words were spoken during a sermon, and sermons are usually very critical. If Mr. Guthrie criticizes Americans, it is to urge them to be better. Even the Rev. Guthrie himself would object to the use of his words made by Mr. Kalyna. What Rev. Guthrie said about Americans, parsons of other races say about their own people, but nobody will use this as evidence against those people.

At the same time, I think that Mr. Boyko missed completely the point which the priest made in his letter. If the priest speaks of American children as ignorants, you cannot convince him or others who think as he does, that American children know more than baseball and movies, by a blank declaration that we follow in the footsteps of Washington, Lincoln, and Emerson, and by a sneering question to the priest if he had heard of those men. Mr. Boyko would do better if he gave a right answer to the priest, and by that I mean, if Mr. Boyko, without getting peeved at the priest, enumerated all those things which an average graduate of American public schools knows.

P. Maksymiak.

DID YOU LISTEN IN?

"This is Station W-O-V announcing the "Ukrainian Hour," to be broadcast by the Surma Book and Company. Today we are going to broadcast the operetta "Natalka Poltavka."

These were the words that I heard last Sunday moring, October 2nd, and I sure was thrilled to hear our own Ukrainian music and song over the radio. It is very hard to express one's feelings on paper, but I will endeavor to tell you just what impression it left with me.

In the first place, I was very much surprised to hear the radio announcer give such a splendid short talk about Ukraine. His pronunciation of the Ukrainian words was perfect, and that surprised me, as usually the pronunciation is so bad that even the Ukrainian can not recognize the words of his own language.

I am not a music critic, but to my estimation the singing was marvelous. The voices were clear and the words very distinct. The songs were sung with a feeling that you could not help noticing. To speak frankly, I was so overcome, that I cried from joy. It was the shortest half an hour that I ever spent, to my regret, and you can be sure that I'll be right there, listening in, all the following Sundays when these programs are broadcast.

Mr. Surmach, permit me to congratulate you, for getting such a splendid program together. You could not have found better Ukrainian artists, to spread the Ukrainian music and song, among the Americans, than those that performed Sunday. You may be sure that whatever time and work you spent in arranging these programs, will not be in vain. These programs will convey to the American radio audience that we are a nation who love good music and song and have artists that we can be proud of.

My belief is, that if we keep on spreading our music and song to the American people, as well as to our own, we will be able to say, as our well-known poet Taras Shevchenko said, so many years ago,

„Наша дума, наша пісня не вмре, не загине".

If you want to enjoy a half hour of good music, tune-in on Station W-O-V Sunday moring at 9 o'clock, and you will agree with me, I am sure.

Betty Kinash,
Elizabeth, N. J.

АДВОКАТ
МИХАЙЛО ПІЗНАК
практикуючий в справах цивільних, карних і федеральних, повідомляє, що
ПЕРЕНІС СВОЮ АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ З
67 WALL STREET, NEW YORK, N. Y.
до
51 CHAMBERS STREET, NEW YORK CITY.
Telephone: WORTH 2-1572 і WORTH 2-1573.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК
ЩО ОБНИМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ
ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ Й БУКОВИНИ.
Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича
Ціна $1.10.
Замовляти:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УЧІТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте по англійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже троха розговоритися, так старайтеся добре опанувати англійську мову. — Понижче подаємо спис словарців і підручників, які вам поможуть в науці англійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Тлумач і Словар: для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з поданиям докладної англійської вимови. II. часть Новий Практичний укр. англ. і англ. укр. словар. Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна	$2.00
В гарній полотняній оправі	2.50
ПРОВІДНИК 240 сторін, без словарця, звичайна оправа	1.00
В полотняній оправі, без словарця	1.50
Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з граматикою, азбуково друкованою і писаною і що найважніше з вимовою англійських слів. Величина і формат словарця 5½x2⅔ цалів. Оправлений в червону мягоньку імітаційну шкіру, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папери, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є поазбучний реджістер	1.50
Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ	1.00
Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ	75
Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ	50

Всі повищі книжки можна набути в книгарні Свободи.
Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,
ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова	$ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДО НАУКИ НОТНОГО СПІВУ

Основи теорії музики, Івана Левицького. Ціна	50 ц.
Популярна наука гармонії, Івана Левицького. Ціна	75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

СЛОВО ДО СЛАБИХ

Кілька літ тому лікар-специяліст винайшов комбінацію тонічних ліків, якої він опісля вживав успішно в своїм приватнім лікуванню. Цей препарат він посилав пізніше почтою тисячам, котрі пізнали його чудовий тонічний успіх, і з кождим днем попит за тим тоніком зростав. Нарешті дали його до продажі аптикам. Цей тонік, який мав силу привернути активність тисячам, названо Нуга-тон.

Ваш аптикар продасть вам під строгою гарантією одномісячний трактамент за $1.00. Купіть його сьогодня і зауважите успіх завтра.

Чому вона пішла зі служби.

Служниця до господині дому: Я лишила своє останнє місце тому, що мені казали робити таку роботу, якої я дуже не люблю.

— А яку саме?

— Шукати іншої роботи.

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ, II. СОТНЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
влаштовує
Великий Баль
В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1932 РОКУ
В ODD FELLOW'S HALL,
880 BERGEN SQUARE, JERSEY CITY, N. J.
Початок в годині 6-тій ввечір. — Вступ 50 центів.
До танців буде пригравати першорядна музика.
Просимо о численну участь шановних громадян в Джерзи Сиїті, а також членів I. і III. сотні Чорноморської Січи.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Шкільний Співаник, Ф. Колесси	75

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ Й ПИСЬМІ.

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40	40
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародних шкіл, І. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.! III. частина 60 сторін	1.00
Граматичні Вправи для вищих кляс вселаредних шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, сторін 96	65
Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського	75
Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського	65
Методичний Підручник до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

ГАЙДАМАКИ або ІЛЮСТРОВАНИЙ КОБЗАР Т. Шевченка з дуже гарними ілюстраціями, виданий артистом А. Г. Сластьоною. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі $3.50. Тепер	$2.00
В полотняній оправі $4.50. Тепер	2.75
В гарній люксусовій оправі $6.00. Тепер	3.50
КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, оправлений. Ціна $2.50. Тепер	1.75
КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Слова. Ціна $1.50. Тепер	1.00
ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі. Ціна $8.50. Тепер	3.00
ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, звичайна оправа. Ціна $15.00. Тепер	7.50

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Books in the English Language.

A VOICE FROM UKRAINIA, Biographical Sketch and translations from the works of Ivan Franko by Percival Cundy	$ 50
THE KOBZAR OF THE UKRAINE, being select poems of Taras Shevchenko done into English verse with biographical fragments by Alexander Jardine Hunter, Illustrated	$1.25
UKRAINE, THE LAND AND ITS PEOPLE, by Stephen Rudnitsky, Ph. D. (containing six full-size maps)	$1.75

All three books for $3.00.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA,

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Плян громадської роботи.

В неділю, дня 2-го жовтня, відбулися загальні збори, на яких обговорювано громадські справи. Говорено про українську школу при громаді, як також про базар, який має відбутися в днях 28, 29 і 30 жовтня. Матеріяльна користь з базару призначена для громади, але моральна користь буде загальної ваги, бо ухвалено, щоби Союз Українок приготовив у перший день базару українську вечерю і запросив визначних Американців. На вечері буде говернор Міннесоти Lloyd O. Olson і мейор міста Міннеаполіс, N. O. Andreson. Підчас вечері будуть промовляти американські бесідники й українські. Також ухвалено влаштувати на 6 листопада „Листопадове Свято" та візвати до участи всі українські організації м. Міннеаполіс. Коли би з якихсь причин не можна було спільно відсвяткувати, то проситься інші організації, щоби в день 6 листопада не справляти ніяких балів, танців і т. п., щоби дати кождому нагоду бути на Листопадовім Святі.

Микола Ґрубрин.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

Припильнуймо голосування.

Чим більше матимуть наші Горожанські Клюби дійсних горожан за членів, і то таких, що користатимуть зі своїх горожанських прав, тим більша буде їх сила й тим більше зможуть вони добра зробити.

Тому треба нам і тепер голосувати при виборах на президента, і треба передтим зареєструватися. Коли я працював два роки в Елекшен Борд 14 дистрикту, то на 16,000 голосуючих було всього яких 100 Українців.

А ми не повинні собі таких справ легковажити. От бачимо, що на стейтову демократичну конвенцію з Кінгс вибрано паню Вероніку Заблоцьку, жінку гром. С. Заблоцького, Головного Радного У. Н. Союза. Це вибрано її американськими голосами. А якби так ми, Українці, були краще зорганізовані, то могли би неодного зі своїх кандидатів перепхати і на ріжні уряди. Це чейже сором, що ми в Ню Йорку не маємо ніякого Українця, щоби добився хоч становища дистрикт - аторного, хоч маємо вже багато добрих кандидатів, тут роджених і вихованих.

Тому приступаймо до своїх клюбів і не занедбуймо реєстрації.

Григорій Бардак,
організатор Клюбів.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До реєстрації!

Цього тижня, в кожний день, від години 5 по обіді до 10.30 вечером, а в суботу від 7 рано до 9.30 вечером, відбувається реєстрація всіх горожан, в Ню Йорку, котрі хочуть голосувати підчас загальних виборів, 8. листопада б. р.

Цьогорічні вибори є дуже важні для Нюйорчан, бо поби при президента і губернатора буде вибраний і мейор міста. Відповідно до виборчого права, кождий, чи він голосує перший раз, чи вже попереди голосував, мусить реєструватися цього тижня.

Український Демократичний Клюб міста Ню Йорку спеціяльно закликає до реєстрації Українців, котрі живуть у 6 і 8 дистриктї, то є „Іст сайд" від 14-тої улиці до Гавстон улиці. Річ у тому, що в тих двох дистриктах живе велике число Українців і Український Демократичний Клюб задумує на наступний рік ставити українських кандидатів до так званих „праймері" виборів демократичної партії. Щоби мати право голосувати при таких виборах, треба кождому при цьогорічній реєстрації зареєструватися яко демократ, то є, поставити хрестик під зіркою на папереці, котрий дістане при реєстрації.

Ті, що будуть перший раз голосувати, мусять підчас реєстрації перейти так званий „літересі тест". Їх пішлють до найблизшої публичної школи, де вони мусять виказатися, що вміють читати й писати, і дістануть свідоцтво, котре мають представити реєстраційній комісії.

Хто би мав які трудноші, нехай звернеться до Укр. Дем. Клюбу на адресу 59 Ст. Маркс Плейс.

Уряд Укр. Дем. Клюбу.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НА УКРАЇНУ
ЧЕРЕЗ БРЕМЕН
на найскорших пароходах
BREMEN
EUROPA
з Бремергавену на країну
Досконале залізниче получення
Інформації в агента або в
57 BROADWAY, NEW YORK
NORTH GERMAN
LLOYD

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрія Первозванного, від. 66, повідомляє своїх членів, що триквартальні збори відбудуться в пятницю, 14 жовтня 1932 під ч. 404 Іст 67 вул. Всі члени мають явитися на зборах та вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, а тоді будуть нарікання, що старих членів не повинно суспендовувати. Секретар буде поступати точно після статута, тому приходіть всі та платіть точно і не нарікайте на урядників. — І. Лазорчик, гол.; А. Дубас, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 14 жовтня, в годині 7.30 ввечір, під ч. 72 Моріс ул. Обовязком є кождого члена на ці збори прибути, бо є важні справи до рішення, котрі на днях отримано з головної канцелярії У. Н. Союза. Це є дуже важні і корисні справи, котрі відносяться до кождого члена. Довгуючі члени повинні прибути і вирівнати свої залеглости. Родичі, котрих діти належать до У. Н. Союза, повинні платити точніще, бо в противнім разі їх діти будуть суспендовані. — Т. Наконечний, секр.

ЗІҐЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 377, повідомляє, що мітінґ відбудеться в неділю, 16 жовтня, в годині 1.30 попол., у Михайло Гр. Олексяка, 6 Орчард ул. Проситься всіх членів прийти на мітінґ і вирівнати свої вкладки, щоб уникнути суспендації. — Мих. Пашко, предс.; Яким Миґелич, кас.; Мих. Гр. Олексяк, рек. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 16 жовтня, в годині 12.30 в полудне, при 1944 Вест Ірі ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо будуть делегати від другого товариства в справі злуки, тому цей мітінґ є важний. Пригадується довгуючим членам, щоб вирівнали свої вкладки, бо після ухвали піврічного мітінґу будуть суспендовані. — І. Маґас, предс.; Н. Читвінський, секр.; Д. Красножон, кас.

ЛОРЕЙН, О. Повідомляється всіх членів, що дня 25 вересня прийшло до злуки між відділами 34 і 128 в один. Мітінґи згаданого відділу будуть відбуватися в першу неділю по 15-тім, то є коли неділя припаде на 15-го, то в ту неділю відбудеться мітінґ. Вибрано новий уряд, в який входять: Микола Сикута, предс.; Іван Шумила, заст.; Мих. Симчик, фін. секр.; Дмитро Колачко, заст.; Микола Волошинський, кас.; Петро Шуґайло, заст.; Мих. Галянка, Денедик Фурдин і Мих. Ющишин, контрольори; Михайло Кокотайло і Онуфрій Зазуля, до фани; Григорій Смола і Франко Кузан, дверники; Михаїл Савчин, до хорих. Слідуючий мітінґ відбудеться 16 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в гали де мітінґи все відбуваються. Проситься членів прибути на цей мітінґ. — Дмитро Колачко, заст. секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, повідомляє всіх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 16 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі, на 14 ул. і 4-тій Еве. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Більшість членів хоче, щоб знести хору запомогу у відділі, отже це від членів залежить. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо наша каса цілком вичерпана, тому розмет будеться засилати тільки за заплативших членів. — В. Каминський, предс.; І. Коваль, кас.; М. Земледух, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє усіх своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в суботу, 15-го жовтня, ввечір, гали де звичайно. Буде триквартальне справоздання урядників і контрольної комісії та інші важні справи. Не явившийся член заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — А. Наґребецький, гол.; С. Куришко, кас.; Н. Моссора, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членицьь, що місячні збори відбудуться в суботу, 15 жовтня, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Евеню. Обовязком є кождого члена прийти на збори, бо є важні справи як місцеві так і Союзові. Буде триквартальний звіт контр. комісії. Довгуючим членам пригадується, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, а суспендовані коли заплатять свої вкладки, будуть приняті наново. Не явившийся член чи урядник на ті збори підлягає карі після статута. — І. Кубірик, пр.; Гр. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 229, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 16 жовтня, в годині першій пополудни, в Укр. Гор. Клюбі, 618 В. Лакавана Еве. Проситься всі хчленів прийти, бо є важні справи до полагодження. Кождий член мусить заплатити свою вкладку, бо відділ більше за нікого засилати не буде. Напоминається суспендованих членів, щоби вирівнали свої довги, бо інакше на другий місяць будуть виключені. Члени, котрі бажають позички, мусять вирівнати свої вкладки, бо інакше не будуть могти нічого скористати. — Іван Тарас, предс.; Мих. Кацюпка, кас.; С. Дочич, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Кождий член та членицз повинні прийти на ті збори, бо буде обговорюватися дуже важна справа. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. — Василь Микитин, предс.; Петро Головачук, кас.; Мих. Федорів, фін. секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16 жовтня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гал, ч. салі 4, 2-гий поверх, на Норт Вайомінґ ул. Проситься всіх членів прийти та заплатити свої місячні вкладки, а тим зробите велику користь собі і відділови. Довгуючі члени, коли не прийдуть і не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. — С. Глинянський, рек. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 347, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16-го жовтня, в годині 2-ій пополудни, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — П. Чопек, секр.

БРОНКС, Н. Й. Подається до відома всім членам Тов. Любов, від. 298, що місячні збори відбудуться в суботу, 15 жовтня, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Галі, 1274 Гой Еве. Проситься конечно прибути, бо є дуже важні справи до полагодження. Тут хочу пригадати вам, щоб ви привели зі собою на збори своїх знакомих, котрі ще не є членами У. Н. Союза, і вписали їх в члени. У. Н. Союз прийме їх радо, без огляду на їх релігійне чи політичне переконання. У. Н. Союза є одинокою і найбільшою українською запомоговою організацією, котра совісно і точно виплачує запомогу своїм членам. У. Н. Союз є робітничою організацією, котра високо держить свій український прапор, і належачи до такої організації, ви вже через те саме стаєте тим каменярем, котрий ломає ту скалу і промощує дорогу до здійснення наших бажань, а ними є вільний український народ у самостійній українській державі. По ближчі інформації прошу голоситись на адресу: Василь Закалюжний, рекорд. секр., 4015 Dickinson Ave., Bronx, N. Y. Tel. Kingsbridge 6-7428.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Переслано через Обєднання суму $46.25 на боєву акцію. На цю суму зложились отсі Братство св. Андрія в Ню Йорку на своєму місячному засіданні зібрало від присутніх членів суму $20.

$26.25 зібрав гром. Антін Когут у Клівленд, Огайо, на збірковy листу ч. 16. Жертвували слідуючі: П. Головчак $2; по $1: А. Когут, П. Корнат, Т. Мураль, О. Малицький, В. Волянський, В. Момрик, Ю. Ковч, М. Габко, Ф. Ольховий, Антонія Сірохмач, Р. Павлишин, Марія Розуміло, В. Цвірчок; по 50 ц.: І. Сподар, І. Капраль, Анастасія Коберська, Катерина Ділай, З. Лазука, П. Павук, М. Когут, П. Білаш, Г. Швабуляк, С. Коралько, В. Гуменюк, В. Баландюк, В. Стельма, Г. Кукіз, В. Бзовий, М. Колодій; по 25 ц.: І. Бець, І. Каплиш, Д. Гавриляк, І. Ковалець, П. Карабін, М. Мартиняк, І. Когут, Д. Семчина, Катерина Цьоган, Варвара Скуратко, Т. Спішак, Т. Мельник, М. Розділ.

Всім жертводавцям, як членам Братства св. Андрія в Ню Йорку так і громадянам міста Клівленду, складаємо сердечну подяку.

Центральна Управа ОДВУ в Америці.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З епископської консекрації на визвольну боротьбу.

Дня 25. вересня відбулася в укр. прав. церкві св. Володимира консекрація о. д-ра Йосифа Жука на українського православного епископа.

З нагоди цього свята переведено збірку на допомогу визвольній боротьбі Рідного Краю. Зібрано $100 і вислано до Обєднання з призначенням для УВО.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ „СВОБОДИ"
УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Вартість Книгарні $18,612.78.
Пишіть по найновіший катальоґ
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

П. О Д Я К А.

Отсею дорогою складаємо сердечну подяку Головній Управі У. Н. Союза і його екзекутиві за точне і скоре виплачення посмертної запомоги на суму $500 за бл. п. Тацяну Яворську. Рівночасно складаємо тут на отсім місци подяку тій нашій славній організації за ті части запомоги, котрі покійна діставала часто за час своєї трилітньої хороби. А заразом дякуємо сердечно місцевому урядови Братства св. Духа, відділ 295 У. Н. Союза і всім добрим його членам, які своєю численною присутністю причинились до торжественного звеличання сумного обряду, котрого довершив новоприбувший до нас з Клівленд, Огайо, наш новий парох, о. Іван Забава, зі знаною у нього ревністю і повагою. Честь і слава нашому батькови Союзови — і всім його членам. Дай Боже, щоби його сила росла і кріпшала з дня на день і обєднала всіх Українців в одну родину тут на вільній землі Вашинґтона.

Стефан Яворський, муж; **Марія і Стефан Жуковські**, Катерина і **Михайло Малюк**, донька і зять; **Павло** й **Іван**, сини покійної.

Все як нічна сова.

— Якаж ріжниця між твоїм подружим життям і минулим дівочим? — питає подруга замужню подругу.

— Не велика. Будучи дівчиною, часто чекала я ночами, заки мій Гриць вийшов з хати, а тепер чекаю до півночі, заки він до дому прийде.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАРМА 71 АКРІВ, дім 5 кімнат, барна, ліс і вода, 3½ милі до міста і стації. Самотний чоловік мусить сейчас продати. Ціна $2,750. Голоситися до: 234-5

K. GOS,
BOX 609, MANVILLE, N. J.

ПЕТРО РЕВІЙ, син Теодора Ревія і Катерини Копитинської, уроджений 1. X. 1882 р. в Зашкові, виїхав до Америки около 1910 р. і від того часу не дає про себе ніякої вістки. Всякі відомости про нього просимо пересилати на адресу: **Товариство Опіки над Українськими Емігрантами**, Львів, вул. **Вишневецьких ч. 4, І.** пов. дв. 12. **Галичина-Польща.** — Всі українські часописи в У. З. А. просимо о передрук. 237-5

ФАРМА 235 акрів, 25 штук худоби, 4 коні, сегорічний збір, 30 акрів грубого ліса, фармерські знаряди. Дім 9 кімнат, велика цементована стодола, вода в барні і в домі, дорога цементована; 2 милі від міста, чверть милі від школи. Ціна $5,500 готівкою $2,000.

ФАРМА 80 акрів, 20 штук худоби, дім 8 кімнат, цементована стодола, 2 коні, 200 курей, стадо безрог, сегорічний збір, фармерські знаряди, добра дорога.

ФАРМА 280 акрів, 30 коров, 4 коні, кури, безроги, сегорічний збір, 30 акрів ліса. Дім 12 кімнат, цементована стодола, добра дорога. Ціна $6,500, готівкою після угоди. По інформації голоситися сейчас до

JOSEPH KOZLOWSKI,
R. 2, Port Leyden, N. Y.

МАЮ НА ПРОДАЖ
4 ФАРМИ В УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ В МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

4 акри і будинки, 5 акрів і будинки, 10 акрів і будинки, 35 акрів і будинки. Можна їх набути з малим вкладом, а решта на догідні сплати. По інформації голоситися до: 238-4

ONUFRY HNATIUK,
539 N. 8th Street, Millville, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (73)

© 1931, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Rex Maxon

Любіні повз через густі корчі, щоби дібратися на зад табору. Чорні зачали кричати щораз сильніше, щоби відвернути увагу Вазирів від Любінія. Нагло перед білі жінки зіскочила з дерева висока постать білого великана, майже вся гола, тільки з леопардовою шкірою через плече й бедра.

—o—

„Джан!" — крикнула лейді Ґрейсток. „Богу дякувати, що це ти!" Білий чоловік поставив палець на уста, на знак, щоби вона мовчала. Потім він нагло звернувся до Фльори. „Я хочу тебе!" — крикнув. Він пірвав дівчину, перекинув її через плече, і заки лейді Ґрейсток мала час сказати слово, великан перескочив через пліт та пропав у гущавині.

—o—

На хвилю Джейн Клейтон стояла наче приголомшена. Потім нишком заплакала, присівши на землю. Вона не знала, що це не був Тарзан, а Естебан, фальшивий Тарзан... Тут її й знайшли Любіні й його вояки.

—o—

Вони підняли лейді Ґрейсток на рівні ноги та понесли її до села. За ними кінчилася вже битва з войовниками Вазирів. Карський був першим, що побачив, що Фльора й лейді Ґрейсток пропали. Вазири були пригноблені втратою. Вони знайшли слід Любінія та пішли за ним.

—o—